

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

باسمه تعالی

آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

کلاس:

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

تاریخ آزمون: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۱۹

نام درس: فارسی

پایه: دهم

رشته: مشترک ریاضی و تجربی

صفحه ۱ از ۶

بارم	سؤال	ردیف
۷	قلمرو زبانی	الف:
۱	معانی لغات مشخص شده را بنویسید. (الف) لیک چنان خیره و خاموش ماند. .... (ب) چون نمودی، خلاف نموده، مباش. .... (ج) هم فرقت بود، هم وصلت. .... (د) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن.	۱
۰/۵	معادل معنایی واژگان زیر در را در ابیات آمده بیابید. (دو واژه اضافی است) «پستی، یادداشت، دسته، روایت» (الف) حدیث روضه نگویم، گل بهشت نبویم (ب) ز بس هندو انبوه چون خیل زاغ جمال خور نجویم، دوان به سوی تو باشم ز بس خشت و خنجر چو رخشان چراغ	۲
۱	شکل درست املاي کلمات را انتخاب کنید. (الف) تو در آن / نماز صبح شهادت (گذارده‌ای / گزارده‌ای) (ب) تلی از آجرهای شکسته و (خورده / خرده)های گچ روی هم ریخته بود. (ج) بعد از تو روا باشد (نقض / نغز) همه پیمان‌ها (د) به جستجوی تسلایی می‌رفت برا غم (قربت / غربت) که در شهر به آن دچار می‌شد.	۳
۰/۵	املاي نادرست کلمات را به‌طور صحیح بنویسید. «حیات تن، لعیمی و کریمی، حازم و محتاط، ثواب و مصلحت، کبک و غوک»	۴
۰/۲۵	در تمام موارد واژه‌ای دو تلفظی دیده می‌شود، به‌جز ..... (الف) راز دل زار مستمندان دانی (ب) ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی (ج) ای گل به دستمال هوس‌پیشگان مرو (د) روان با خرد نیستش سازگار	۵

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

باسمه تعالی

آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

نام درس: فارسی

کلاس:

پایه: دهم

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

رشته: مشترک ریاضی و تجربی

تاریخ آزمون: ۱۳۹۸/۱۰/۱۹

صفحه ۲ از ۶

بارم	سؤال	ردیف						
۰/۲۵	در کدام جمله واژه دو تلفظی به کار رفته است؟ الف) درختان قوی و تنومند میهنمان را هیچ بادی به لزره در نمی آورد. ب) آنچه از ما جاودان می ماند خاطرات و نام نیکویی است که بر جا نهاده ایم. ج) نویسندگان و هنرمندان گنجینه های با ارزش فرهنگی شهر و کشورمان هستند.	۶						
۰/۵	جدول زیر را کامل کنید. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>مضارع اخباری</td> <td>امر</td> <td>فعل</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>شنیده بودی</td> </tr> </table>	مضارع اخباری	امر	فعل			شنیده بودی	۷
مضارع اخباری	امر	فعل						
		شنیده بودی						
۰/۵	در مصرع اول ابیات زیر نوع «واو» را مشخص کنید. الف) حرمت کن و حرمت بین نعمت ده و نعمت بین ب) ای سرو و گلستان بنگر بگه تهیدستان	۸						
۰/۵	نوع وابسته های مشخص شده در گروه های اسمی زیر را بنویسید. ۱- گوشه روشن وجدان ..... ۲- شیرین ترین لبخند زندگی	۹						
۰/۵	نوع حذف را در دو عبارت زیر مشخص کنید. الف) اگر دشنام فرمایی و گر نفرین، دعا گویم. ب) به نزد من صلح بهتر که جنگ.	۱۰						

باسمه تعالی

آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

نام درس: فارسی

کلاس:

پایه: دهم

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

رشته: مشترک ریاضی و تجربی

تاریخ آزمون: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۱۹

صفحه ۳ از ۶

ردیف	سؤال	بارم
۱۱	نقش دستوری ضمایر و واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) دوران روزگار به ما بگذرد بسی گاهی شود بهار دگر گه خزان شود ب) گفت باور نداشتم که تو را بانگ مرغی چنین کند مدهوش ج) ای بی‌نشان محض نشان از که جویمت گم گشت در تو هر دو جهان، از که جویمت	۱
۱۲	بیت زیر را براساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی معیار مرتب کنید. تا نگردي بی‌خبر از جسم و جان کی خبریابی ز جانان یک زمان	۰/۵
ب:	قلمرو ادبی	۵
۱۳	قافیه و ردیف بیت زیر را تعیین کنید. درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد نهال دشمنی بر کن که رنج بی‌شمار آرد	۰/۵
۱۴	کدام واژه‌ها آرایه سجع را در عبارتهای زیر پدید آورده است؟ الف) تنی چند متفق سیاحت بودند و شریک رنج و راحت ب) الهی اگر بهشت چون چشم و چراغ است، بی‌دیدار تو درد و داغ است.	۰/۵
۱۵	آرایه‌های مربوط به هر بیت را مقابل آن بنویسید. (آرایه‌های تکراری نباشند). «حسن تعلیل، حس آمیزی، مجاز، تشبیه، تشخیص، کنایه» الف) دیدی که خون ناحق پروانه شمع را چندان امان ندارد که شب را سحر کند ب) آن بلبلم که چون کشم از دل صفیر گرم بوی محبت از نفسم می‌توان شنید ج) باران همه بر جای غرق می‌چکد از ابر پیداست که از روی لطیف تو حیا کرد د) چون عقده‌ای به بغض فرو بود حرف عشق این عقده تا همیشه سر و اشدن نداشت ه) صبا بر آن سر زلف ار دل مرا دیدی به روی لطف بگویش که جا ننگه دارد و) خواست کز آن ورطه قدم در کشد خویشتن از حادثه برتر کشد	۱/۵

باسمه تعالی

آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

نام درس: فارسی

کلاس:

پایه: دهم

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

رشته: مشترک ریاضی و تجربی

تاریخ آزمون: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۱۹

صفحه ۴ از ۶

ردیف	سؤال	بارم
۱۶	بیت بعدی بیت زیر را از غزل سعدی بنویسید. وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها بی‌خویشتم کردی بوی گل و ریحان‌ها	۰/۵
۱۷	بیت‌های زیر را کامل کنید. الف) همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی ب) ..... می‌گویم و بعد از من گویند به دوران‌ها	۱
۱۸	هر یک از موارد ستون (الف) را به ستون (ب) وصل کنید. الف دیوار کلیله و دمنه الهی‌نامه اسرار التوحید ب عطار نیشابوری جمال میرصادقی محمد بن منور نصرالله منشی	۱
ج:	قلمرو فکری	۸
۱۹	مفهوم کلی عبارت «یوسف را از روی نیکو بند و زندان آمد و از خوی نیکو، امر و فرمان آمد» کدام گزینه است؟ الف) ارزش سیرت و اخلاق خوب ب) برتری ظاهر بر باطن	۰/۲۵
۲۰	عبارت «اثر غم و شادی پیش مردمان، بر خود پیدا مکن» بر کدام ویژگی اخلاقی تأکید دارد؟	۰/۲۵
۲۱	کدام گزینه با عبارت زیر ارتباط معنایی دارد؟ در مورد مفهوم مشترک آنها توضیح دهید. «شهر را از عدل دیوار کن و راه‌ها از ظلم و خوف پاک‌ساز» الف) جایی هنوز نیست به ذوق دیار عشق ب) نهال عدل را در باغ بنشان هر چند ظلم هست و ستم هست و داد نیست درخت ظلم را از بیخ بر کن	۰/۵
۲۲	در جمله «گندم نمای جو فروش نباش» نویسنده بر کدام ویژگی اخلاقی تأکید می‌کند؟	۰/۵

باسمه تعالی

آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

کلاس:

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

رشته: مشترک ریاضی و تجربی

پایه: دهم

نام درس: فارسی

تاریخ آزمون: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۱۹

صفحه ۵ از ۶

بارم	سؤال	ردیف
۰/۵	در بیت زیر مقصود از «رمه» و «چوپان گرگ طبع» چیست؟ ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع این گرگی شبان شما نیز بگذرد	۲۳
۰/۵	با توجه به عبارت «برادران یوسف چون او را زیادت نعمت دیدند و یعقوب را بدو میل و عنایت دیدند، آهنگ کید و مکر و عداوت کردند تا مگر او را هلاک کنید و عالم را از آثار وجود او پاک کنند.» برادران حضرت یوسف به چه علت به او مکر و دشمنی ورزیدند؟	۲۴
۰/۵	مفهوم مشترک عبارت و بیت زیر را بنویسید. - خدای تبارک و تعالی همهٔ بندگان خود را از عذاب قرض و دین فرج دهد قضای قرض کنم و ز بلا شوم ایمن که باد جان و تنت ایمن از قضا و بلا	۲۵
۱	ابیات و عبارت‌هایی را که با یکدیگر قرابت معنایی دارند، مشخص کنید.	۲۶
	(الف) در همه کارها داد از خویشتن بده که هر که دارد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد.	
	(ب) چو گفتمش که دلم را نگاه دار، چه گفت/ ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد	
	(ج) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن/ تأثیر اختران شما نیز بگذرد	
	(د) هیچ گودالی را چنین رفیع ندیده بودم	
	(۱) الدهر یومان یوم لک و یوم علیک	
	(۲) تا نگردی آشنا، زین پرده رمزی نشنوی/ گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش	
	(۳) حاسبوا قبل ان تحاسبوا	
	(۴) ﴿و من یتوکل علی... فهو حسبه﴾	
	(۵) شرف المكان بالمکین	

باسمه تعالی

آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

نام درس: فارسی

کلاس:

پایه: دهم

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

رشته: مشترک ریاضی و تجربی

تاریخ آزمون: ۱۳۹۸/۱۰/۱۹

صفحه ۶ از ۶

بارم	سؤال	ردیف
۲	<p>معنی سروده‌های زیر را به زبان ساده و روان بنویسید.</p> <p>الف) در بن این پرده نیلوفری کیست کند با چو منی همسری؟</p> <p>ب) چندان تناوری و بلند/ که به هنگام تماشا/ کلاه از سر کودک عقل می‌افتد</p> <p>ج) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد</p> <p>د) گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه‌دار سر رشته تا نگه دارد</p>	۲۷
۲	<p>معنی عبارات زیر را به زبان ساده و روان بنویسید.</p> <p>الف) در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود.</p> <p>ب) این مرد پارسی هم وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند.</p> <p>ج) و همه کس را به سزا حق شناس باش؛ خاصه قرابت خویش را.</p> <p>د) تا عالمیان بدانند که هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب‌دان برابر نیاید.</p>	۲۸
۲۰	جمع بارم	